

[Brorsen.]

Medlem har nemlig, siden vi sidst var samlet her i Rigsdagen, skrevet en Artikel, hvor han ser paa hele Forsvarssagen. Han taler til sine Partifæller, Socialdemokraterne, og lægger dem paa Sinde, at Tiden er løbet fra de gamle Dogmer, de maa forlades; han respekterer de Følelser, som ligger bagved, men siger det rigtige, at man kan ikke føre Politik paa Følelser, man maa bruge Forstanden. Det skinner igennem det ærede Medlems Artikel, at det, der til syvende og sidst og inderst inde er Aarsagen til, at man har skiftet Standpunkt med Hensyn til Forsvarssagen, er Frygten for Diktaturlandene. Deroverfor hævder man, at der maa skabes Solidaritet mellem de parlamentarisk styrede Lande, og det, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch er inde paa, er det kollektive Forsvar inden for Folkenes Forbund, som er et Spørgsmaal, der gennem længere Tid har været og fremdeles bliver behandlet inden for den engelske Offentlighed, ikke mindst inden for det engelske Socialdemokrati. Det er en Formaningstale til Partifæller, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch holder; han slutter med en Appel til de danske Arbejdere, hvem han spørger, om de ikke ved at tænke over Sagen vil erkende, at ogsaa de har noget at forsvare.

Det er jo helt andre Toner, end vi har kendt tidligere, men jeg skal aldeles ikke yppe Kiv med det ærede Medlem, jeg mener altsaa, at de er ved at komme ind paa den rigtige Vej her, og der var ikke noget, mit Parti mere vilde ønske, end at man — saaledes som vi Gang paa Gang opfordrede til, da vi havde Regeringen — løftede Forsvarsspørgsmaalet ud af Partipolitik og fik en Ordning, som vi alle sammen kunde slutte os til. Og inden for det unge Socialdemokrati har man det Indtryk, at man gaar meget videre, idet der dør er Talsmænd for at bevare den almindelige Værnepligt. Ja, man tager sig undertiden til Hovedet, naar man ser disse Udtalelser og saa tænker tilbage paa de Diskussioner, vi har deltaget i med Socialdemokraterne for ikke saa forfærdelig mange Aar tilbage.

Der er altsaa noget dunkelt her, som vi ikke har faaet klaret ved det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch's Tale, og vi maa saa vente. Forhaabentlig inden ret længe vil Sløret blive draget til Side, saaledes at vi kan se, hvad det er, man virkelig vil her fra Regeringens Side. Jeg vil sige for Vinstres Vedkommende, at vi har ingen Grund til at ændre vor forsvarspolitiske Linie; den ligger i Dag, som den laa tidligere, lige langt fra Selvgivelse som fra Troen paa, at vi

kan udrette noget større militært. Vi skal her paa dette Omraade som paa alle andre gøre vor Pligt, og det har vi altid med Hensyn til denne Sag gjort os til Talsmænd for. Det maa ikke kunne siges, hvis Ulykken skulde ramme os, at vi har været ligegyldige med Hensyn til en for vort Land saa vigtig Sag.

Der er for mig ingen Tvivl om — saadan gaar det vel for øvrigt saa tit —, at der ved Ordningen af 1932 er visse Mangler, der maa afhjælpes. Rammerne er meget snævre, og der er heller ikke Tvivl om, at visse Bevillinger i alt Fald er utilstrækkelige. I Forbindelse med hele dette Problem diskuteres nu ogsaa det Spørgsmaal, om ikke der er en Mulighed for, at de unge, der ikke paa normal Vis aftjener deres Værnepligt, paa en eller anden Maade kan indkaldes til at gøre Statstjeneste paa anden Maade. Jeg for mit eget personlige Vedkommende kan ikke forlade hele dette Spørgsmaal uden at fremsætte en Udtalelse, som jeg forsikrer for kommer fra Hjertet — naa, det gør for øvrigt alt, hvad jeg her har sagt, men i ganske særlig Grad det, jeg nu vil udtale.

I Forbindelse med Spørgsmaalet om, hvorledes man eventuelt skal beskæftige de unge, som ikke paa normal Vis aftjener deres Værnepligt, vil jeg gerne sige, at jeg tror, der er begaaet en Fejl ved, at man har forladt Landstormen, som vi i sin Tid havde faaet indført. Der var naturligvis Tale om flere militære Discipliner i Landstormen, men de unge fik jo megen Øvelse og Oplæring i Gymnastik og Idræt, og ved Siden deraf var der ogsaa Forelæsninger eller Foredrag, hvad man vil kalde det; dansk Litteratur, dansk Historie og enkelte Lektioner i Samfundslære. Der er mange Rigsdagsmænd, der har stillet sig skeptisk over for denne Form for militær Opdragelse. Vi kan godt være enige om, at det var en Forgaard til Hæren, der var Tale om her, de blev kun holdt inde et Par Maaneder, men jeg har mange Vidnesbyrd om, at Rigsdagsmænd, der har set noget skeptisk paa hele denne Form for militær Opdragelse, er blevet omvendt, naar de havde været ude i Landstormens Lejre et Par Gange, idet man fra alle Sider, og det gælder ogsaa fra radikal og socialdemokratisk Side, egentlig fandt, at det var en Oplevelse at se, hvorledes denne Undervisning i det hele taget gik for sig.

Jeg nævner ikke dette her for at rette en Bebrejdelse mod de Partier, der var med til at gennemføre Ordningen af 1932, for det er jo klart, at naar man kun har en bestemt Sum til sin Raadighed, saa maa man